

De heer Yvan YLIEFF
Minister van Wetenschapsbeleid
Wetstraat 66

1040 BRUSSEL

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlagen

29.140/II/PD
RW/KB

Mijnheer de Minister,

Ter zitting van 16 oktober 1997 hebben de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) een onderzoek gewijd aan een klacht tegen het Algemeen Rijksarchief en de Rijksarchieven in de provincies, betreffende de dienst in het gerechtelijk arrondissement Eupen en de hieronder aangehaalde feiten.

1. Sinds de Eupense dienst in 1988 werd opgericht, werd er geen personeel aangeworven. De Duitstalige gemeenschap laat de dienst werken door een speciaal afgevaardigde en twee contractuelen ter beschikking te stellen.
2. De briefwisseling van het Rijksarchief te Brussel wordt enkel in het Frans gesteld. Op de contacten met de Archivaris-generaal na worden alle mondelinge mededelingen tot het Rijksarchief te Eupen gericht in het Frans of in het Nederlands.
3. De mededelingen die door de algemene directie van het Rijksarchief tot de bezoekers en gebruikers van de instelling in het Duitse taalgebied worden gericht, zijn in het Frans en in het Nederlands gesteld.
4. Schriftelijke of mondelinge vragen van Duitstalige bezoekers of gebruikers van het Rijksarchief te Brussel of in Frans- of Nederlandstalige delen van het land, worden enkel in het Frans en/of het Nederlands beantwoord.
5. De brieven die door de voorlopige directeur aan het Bestuur van het Rijksarchief worden gericht, zijn in het Frans, zo niet loopt die directeur het risico niet te worden begrepen. Maar zelfs op Duitstalige brieven wordt in het Frans geantwoord (zonder uitzondering, in tegenstelling tot punt 2).

Het Algemeen Rijksarchief en de Rijksarchieven in de provincies is een centrale dienst in de betekenis van de SWT. Het Rijksarchief te Eupen is een gewestelijke dienst waarvan de werkkring het gerechtelijk arrondissement Eupen bestrijkt.

Dit gerechtelijk arrondissement stemt overeen met het Duitse taalgebied als bepaald in artikel 5, SWT.

1) Wat de taalkaders van het personeel betreft

Krachtens de artikelen 34, § 1, en 38, § 1, dat verwijst naar artikel 15, § 1, kan niemand worden benoemd tot een ambt of betrekking indien hij de taal van het gebied niet kent.

Conform de vaste rechtspraak van de V.C.T. moet onder "benoeming" of "detachering" worden verstaan: "elke inbreng van nieuw personeel ongeacht of het gaat om vast, tijdelijk, stagedoend, voorlopig of contractueel personeel (..) en tevens elke inbreng van nieuw personeel door transfert, mutatie, bevordering, belasting met uitoefening van bepaalde functies enz.. (cfr. adviezen 2365 van 28 mei 1970, 21.029 van 21 december 1989, 23.018 van 13 juni 1991, 23.126 van 24 oktober 1991, 23.268 van 18 maart 1992 en 25.080 van 15 september 1993).

Personen die door de Duitstalige gemeenschap ter beschikking worden gesteld moeten een grondige kennis bezitten van het Duits.

De V.C.T. is niet bevoegd om het bestuur te verplichten statutair personeel aan te werven.

2) Wat de betrekkingen van de centrale dienst met de gewestelijke diensten betreft

Het Rijksarchief (te Brussel) is er, krachtens artikel 39, § 2, SWT, toe gehouden in zijn (mondelinge en schriftelijke) betrekkingen met de gewestelijke dienst van het Duitse taalgebied, de taal van het gebied te gebruiken.

De V.C.T. acht de klacht derhalve ontvankelijk en gegrond.

3) Wat de berichten en mededelingen van de centrale diensten betreft

Krachtens artikel 40, 2° lid, SWT, worden de berichten en mededelingen die de centrale diensten rechtstreeks aan het publiek richten, gesteld in het Nederlands en in het Frans.

Het principe werd genuanceerd door een rechtspraak van de V.C.T. Die heeft geoordeeld dat, met het oog op de vrijwaring van de taalhomogeniteit van de eentalige gebieden, de eentaligheid de regel moest zijn voor de berichten en mededelingen die de centrale en gelijkgestelde diensten richten aan het publiek van de homogene gemeenten, en tweetaligheid de regel voor de berichten en mededelingen gericht aan het publiek van de gemeenten van Brussel-Hoofdstad, de randgemeenten en de taalgrensgemeenten.

Wat de gemeenten uit het Duitse taalgebied betreft, heeft de V.C.T. geoordeeld dat de berichten en mededelingen aan het publiek dienden te worden gesteld in het Duits en in het Frans.

De V.C.T. acht de klacht derhalve ontvankelijk en gegrond.

4) Wat de betrekkingen tussen de centrale dienst of de gewestelijke diensten en het publiek betreft.

Krachtens artikel 41, § 1, gebruiken de centrale diensten in hun betrekkingen met de particulieren die van de drie talen waarvan de betrokkenen zich hebben bediend.

Naar luid van artikel 33, § 1, 3^e lid, gebruikt iedere gewestelijke dienst waarvan de werkkring uitsluitend gemeenten zonder speciale regeling uit het Nederlandse of het Franse taalgebied bestrijkt en waarvan de zetel in dat gebied of in Brussel-Hoofdstad gevestigd is, in zijn betrekkingen met de particulieren uitsluitend de taal van dat gebied, onverminderd de mogelijkheid die hem gelaten worden met de particulieren die gevestigd zijn in een ander taalgebied, briefwisseling te voeren in de taal waarvan de betrokkenen zich bedienen. De overige gewestelijke diensten, uitgezonderd die welke gemeenten uit het Duitse taalgebied bestrijken, gebruiken voor hun betrekkingen met particulieren ofwel het Nederlands, ofwel het Frans. Dit, conform de artikelen 34, § 1, 4^e lid, 35, § 1, en 38, § 3, SWT.

De V.C.T. acht de klacht derhalve ontvankelijk en gegrond in de mate dat de centrale dienst (die te Brussel is gevestigd) in zijn betrekkingen met Duitstalige particulieren geen Duits gebruikt.

5) Wat de betrekkingen tussen de gewestelijke dienst te Eupen en de centrale dienst betreft

Conform artikel 34, § 1, b, gebruikt iedere gewestelijke dienst waarvan de werkkring gemeenten uit het Duitse taalgebied bestrijkt en de zetel in hetzelfde gebied gevestigd is, in zijn betrekkingen met de dienst waaronder hij ressorteert uitsluitend de taal van het gebied, in casu het Duits.

Zoals reeds werd geconstateerd in punt 2, is het Bestuur van het Rijksarchief ertoe gehouden voor zijn betrekkingen met de gewestelijke dienst te Eupen gebruik te maken van het Duits.

De V.C.T. acht de klacht derhalve ontvankelijk en gegrond.

*

* *

Een afschrift van dit advies wordt gestuurd aan de heer J. Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, aan de directeur-generaal van de centrale Administratie der Archieven, alsook aan de klager.

Met hoogachting,

De voorzitter,

A. VAN CAUWELAERT-DE WYELS